

Sukces modernizacyjny, jaki Polska odniosła w ciągu ostatnich 35 lat, był w znacznej mierze zasługą odrodzonego samorządu terytorialnego. Niestety, już od wielu lat można obserwować postępującą degradację samorządności. Przed wyborami samorządowymi Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego (FRDL) apeluje o wzmocnienie samorządności terytorialnej.

Kolejne rządy ignorowały zasadę pomocniczości, co skutkowało ograniczaniem kompetencji samorządów dotyczących wybranych obszarów życia publicznego. W ostatnich latach działania władz centralnych skutkowały osłabianiem lokalnych i regionalnych potencjałów rozwojowych. Nastąpiło wiele zmian prowadzących do uszczuplania dochodów własnych jednostek samorządowych, co skutkowało szczególnym pogorszeniem sytuacji ekonomicznej miast. W związku z powyższym przedstawiciele FRDL apelują, aby oddać samorządom to, co zostało im w ciągu ostatnich lat zgrabione. W szczególnym stopniu dotyczy to samorządów powiatowych i wojewódzkich, które – zgodnie z panującymi tendencjami centralistycznymi – stopniowo pozbawiano kompetencji.

- Uważamy, że problemów z jakimi boryka się samorząd terytorialny nie da się rozwiązać w prosty sposób jedną czy drugą ustawą czy dorzuceniem kilku przepisów do jakiegoś aktu prawnego. Potrzebna jest całościowa, zbiorowa refleksja nad modelem samorządności terytorialnej dostosowanym do nowych czasów – mówi dr Cezary Trutkowski, Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej. Przystępując do prac reformatorskich należy jednak mieć świadomość, że nie będzie zdrowego samorządu terytorialnego w otoczeniu niezdrowych struktur administracji państwowej.

W apelu, podpisanym przez wybitnych naukowców, ekspertów samorządowych i działaczy społecznych postuluje się m.in. o wzmocnienie:

- autonomii lokalnej jednostek samorządowych. Koordynowane przez rząd polityki publiczne powinny być co do zasady realizowane poprzez struktury samorządowe;
- mechanizmów włączania Obywaterek i Obywateli, traktowanych bez żadnej dyskryminacji; w procesy współtworzenia polityk publicznych w gminach;
- administracji samorządowej i oddzielenie jej od polityki;
- roli powiatów jako centrów administracyjnych;
- stabilności budżetów samorządowych;
- publicznego, partycypacyjnego planowania przestrzennego na poziomie lokalnym, realizowanego w perspektywie długofalowej, a nie podporządkowanej doraźnym interesom;
- procesów konsultacyjnych i deliberacyjnych w decydowaniu o sprawach publicznych.

Odrodzony samorząd terytorialny jest ważnym elementem dobra wspólnego. Po raz pierwszy w naszej historii mamy jednolity dla całego państwa system lokalnej i regionalnej administracji publicznej, której podstawą jest samorząd terytorialny. Dziś, po latach osłabiania, samorządność terytorialna wymaga wzmocnienia. Należy sprawić, aby demokracja w gminach, powiatach i regionach była zdrowa i efektywna. Tylko wtedy bowiem będzie można budować zdrowe państwo.

Z pełną treścią apelu można zapoznać się poniżej.

Źródło: www.frdl.org.pl